

Na pomoc auditorům – dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu

Používání skenovaných dokumentů jako auditních důkazních informací

Datum vydání: 9. 6. 2020

Dotaz

V auditní praxi jsou často jako důkazní informace používány kopie originálních dokumentů, jako jsou faktury, účtenky, smlouvy, které jsou předkládány auditorovi účetní jednotkou v elektronické (skenované) formě. Objem takto předávaných dokumentů narůstá. Lze je využívat jako zdroj důkazních informací?

Doporučení pro účetní jednotku

Účetní jednotka poskytuje auditorovi podklady k provedení auditu v souladu s ustanovením § 21 odst. 2 zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoA“), ve formě požadované auditorem.

Odpověď

Auditor si musí být vědom zvýšeného rizika možnosti manipulace se skenovanými dokumenty při jejich využívání. Z toho důvodu musí vyhodnotit:

- spolehlivosti těchto dokumentů ve vztahu ke zdroji dokumentů,
- procesy, jakými vedení účetní jednotky zajistilo konverzi originálního dokumentu do skenované podoby.

Nelze stanovit obecné pravidlo, na jehož základě lze rozhodnout, kdy lze skenovaný dokument akceptovat a kdy nikoliv. Auditor musí aplikovat profesní úsudek a profesní skepticismus na každý konkrétní případ a zvažovat relevantní faktory, kterými jsou zejména:

- existence indikátorů naznačujících, že klient navrhuje použití skenovaných dokumentů namísto originálů z jiných důvodů, než jsou ty, které vzešly např. z důvodu pandemie,
- existence indikátorů naznačujících, že skenované dokumenty nebudou autentické nebo dostatečně spolehlivé (nízká grafická kvalita, chybějící podpisy, dokument není kompletní atd.),
- zda klient již v minulosti preferoval práci se skenovanými dokumenty před těmi v papírové podobě, a dokonce nearchivuje originály, ale pouze zabezpečené certifikované kopie,
- rozsah a důležitost informací obsažených ve skenované formě pro provedení auditu,
- povaha a klasifikace rizika materiálních nesprávností, pro jehož pokrytí je zamýšleno použití skenovaných dokumentů,
- možnost ověřit si informaci ze skenovaných materiálů na jiné zdroje důkazních informací (např. confirmace, dotazování dalších osob),
- náchylnost dané položky k podvodu (např. skenovaný dokument dokládá neobvyklý manuální účetní zápis).

Protože rozsah a důležitost skenovaných dokumentů jako důkazních informací roste s ohledem na elektronizaci provádění auditu a archivaci dokumentů účetními jednotkami v elektronické podobě, auditní postupy a vyhodnocování spolehlivosti takových důkazních informací musí být odpovídajícím způsobem rozsáhlé a řádně zdokumentované ve spise

Na pomoc auditorům – dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu

auditora. Domníváme se, že ve většině případů, kdy neexistují indikátory či pochybnost ohledně potenciální manipulace, mohou být skenované dokumenty považovány za dostatečnou důkazní informaci pro potřeby auditu, i v případě, kdy budou využívány v relativně velkém rozsahu.

Samozřejmě mohou existovat specifické případy, kdy auditor vyhodnotí, že skenované dokumenty nebudou poskytovat dostatečné důkazní informace. V takovém případě musí auditor diskutovat tuto záležitost s vedení účetní jednotky a zajistit si jiné dostatečné důkazní informace pro provedení auditu.

Je třeba také doplnit, že v případě využívání skenovaných dokumentů namísto originálních je vhodné požadovat specifické prohlášení vedení účetní jednotky týkající se konzistence obsahu skenovaných dokumentů ve vztahu k originálům.

Upozorňujeme, že odpověď Komory auditorů ČR (KA ČR) na výše uvedený dotaz je založena na současném znění právních předpisů a jejich převažujících interpretacích, které se mohou v budoucnosti změnit. Doporučujeme proto ověřit si závěry uvedené v této odpovědi.

Dále upozorňujeme, že KA ČR nemůže vydávat závazná stanoviska a nemůže suplovat funkci regulátora účetnictví a auditu. Závazná stanoviska může vydávat pouze soud. KA ČR tedy žádným způsobem neodpovídá za jakoukoli škodu, která by vznikla třetím osobám v souvislosti s využíváním názoru prezentovaného v této odpovědi. Při zpracování odpovědi jsme vycházeli ze skutečností popsanych v dotazu.